

K bodu č. 5

**Stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja
na roky 2019 – 2021**

1. Úvod

Na rokovanie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja predkladám stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja (ďalej „stanovisko“) k predloženému Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2019 - 2021 na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2019 – 2021 (ďalej „návrh rozpočtu“) predloženého na ÚHK KSK dňa 19.11.2018 a následne po pripomienkach a zapracovaní korekcií zverejneného dňa 30.11.2018, záverečných účtov Košického samosprávneho kraja, prognóz makroekonomických ukazovateľov zverejnených Inštitútom finančnej politiky (MF SR), údajov MF SR pre zostavovanie rozpočtu verejnej správy a návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021.

Obsahuje súhrnnú charakteristiku návrhu rozpočtu, zhodnotenie príjmov, výdavkov a finančných operácií návrhu rozpočtu, posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu, dodržanie povinnosti zverejnenia návrhu rozpočtu a záver. Stanovisko je spracované v písomnej, tabuľkovej a grafickej forme, v štruktúre ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie na úrovni hlavnej kategórie a v štruktúre programov programového rozpočtu. Z dôvodu získania prehľadu o vývoji rozpočtových položiek uvádzam v stanovisku v grafickej forme historický vývoj ukazovateľov rozpočtu od roku 2010 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2018 a jeho očakávanej skutočnosti.

Návrh rozpočtu je spracovaný na trojročné obdobie ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky samosprávneho kraja, tzv. viacročný rozpočet. Rozpočty na roky 2020 a 2021 v jednotlivých finančných ukazovateľoch majú podľa § 9 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) nezáväzný charakter a predstavujú východiskové údaje pre zostavovanie rozpočtu na príslušný rozpočtový rok. Z uvedeného dôvodu, okrem úvodnej súhrnnej charakteristiky návrhu rozpočtu, je v stanovisku posudzovaný rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2019.

2. Súhrnná charakteristika návrhu rozpočtu

Príjmy rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2016 sumu 186 927 456 eur (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 194 972 991 eur). V roku 2017 boli príjmy plnené v sume 185 140 731 eur (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 198 520 932 eur), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2016 predstavoval pokles príjmov o 1 786 725 eur (po zohľadnení príjmových finančných operácií medziročné zvýšenie o sumu 3 547 941 eur). Ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu sú očakávané príjmy za rok 2018 v sume 218 377 524 eur (po zarátaní príjmových finančných operácií v sume 257 722 030 eur).

Výdavky rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2016 sumu 166 668 081 eur (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 184 606 807 eur). V roku 2017 predstavovali výdavky sumu 181 449 705 eur (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 185 860 425 eur), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2016 predstavuje zvýšenie o 14 781 624 eur (po zohľadnení výdavkových finančných operácií zvýšenie o sumu 1 253 618 eur). Očakávaná skutočnosť výdavkov rozpočtu za rok 2018 je

ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu v sume 252 646 238 eur (po zarátaní výdavkových finančných operácií v sume 257 722 030 eur).

Vývoj základných rozpočtových vzťahov od roku 2016 podľa údajov záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2016, za rok 2017, schváleného rozpočtu na rok 2018, očakávanej skutočnosti za rok 2018 a návrhu rozpočtu na rok 2019 v eurách.

Tabuľka č. 1

v eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Schválený rozpočet 2018	Očakávaná skutočnosť 2018	Návrh rozpočtu 2019	Rozdiel (rozpočet 2019 - očakávaná skutočnosť 2018)
Príjmy rozpočtu KSK	186 927 456	185 140 731	213 571 402	218 377 524	222 964 812	4 587 288
bežné príjmy	173 261 985	183 733 956	194 080 507	198 750 529	212 369 729	13 619 200
kapitálové príjmy	13 665 471	1 406 775	19 490 895	19 626 995	10 595 083	-9 031 912
Výdavky rozpočtu KSK	166 668 081	181 449 705	232 201 928	252 646 238	243 962 074	-8 684 164
bežné výdavky	159 110 172	170 162 902	181 096 877	182 724 824	197 073 671	14 348 847
kapitálové výdavky	7 557 909	11 286 803	51 105 051	69 921 414	46 888 403	-23 033 011
Prebytok (+)/schodok (-) bežného rozpočtu	14 151 813	13 571 054	12 983 630	16 025 705	15 296 058	-729 647
Prebytok (+)/schodok (-) kapitálového rozpočtu	6 107 562	-9 880 028	-31 614 156	-50 294 419	-36 293 320	14 001 099
Prebytok (+)/schodok (-) rozpočtu	20 259 375	3 691 026	-18 630 526	-34 268 714	-20 997 262	13 271 452
Príjmové finančné operácie	8 045 535	13 380 201	23 506 318	39 344 506	31 922 375	-7 422 131
príjmy z predaja majetkových účastí						0
zostatok prostr. z predch.rokov	1 713 724	2 483 112	906 492	2 127 616	825 000	-1 302 616
prevod prostriedkov z peňažných fondov	4 165 623	10 518 618		9 179 406	3 153 339	-6 026 067
iné príjmové fin.operácie						0
prijaté bankové úvery	2 166 188	378 471	22 599 826	28 037 484	27 944 036	-93 448
Výdavkové finančné operácie	17 938 726	4 410 720	4 875 792	5 075 792	10 925 113	5 849 321
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci		200 000		200 000		-200 000
splácanie tuz. istiny úveru	16 127 964	2 399 954	3 064 955	3 064 955	9 114 276	6 049 321
splácanie zahraničnej fin. inštitúcii	1 810 737	1 810 737	1 810 737	1 810 737	1 810 737	0
ostatné výdavkové fin.operácie	25	29	100	100	100	0
Príjmy rozpočtu vrátane FO	194 972 991	198 520 932	237 077 720	257 722 030	254 887 187	-2 834 843
výdavky rozpočtu vrátane FO	184 606 807	185 860 425	237 077 720	257 722 030	254 887 187	-2 834 843
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	10 366 184	12 660 507	0	0	0	0

Predpokladá sa, že Košický samosprávny kraj v roku 2019 dosiahne celkové príjmy vo výške 254 887 187 eur a celkové výdavky rovnako v sume 254 887 187 eur. Celkový rozpočet je vyrovnaný.

Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií od celkového rozpočtu, ktorý je vyrovnaný, sa predpokladá schodok rozpočtu (bežného a kapitálového rozpočtu spolu) v sume 20 997 262 eur. Po zahrnutí časového rozlíšenia sa predpokladá na akruálnej báze (metodika ESA 2010) výsledok rozpočtu na rok 2019 schodok v sume 22 213 095 eur.

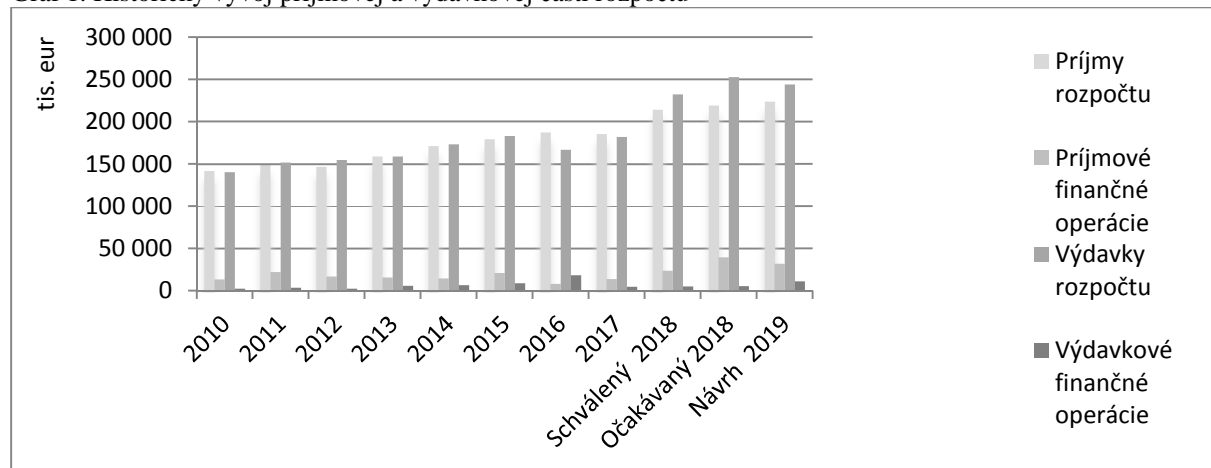
Tabuľka č. 2

v eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Schválený rozpočet 2018	Očakávaná skutočnosť 2018	Návrh rozpočtu 2019
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	10 366 184	12 660 507	0	0	0
vylúčenie finančných operácií	9 893 191	-8 969 481	-18 630 526	-34 268 714	-20 997 262
▪ vylúčenie príjmových FO	-8 045 535	-13 380 201	-23 506 318	-39 344 506	-31 922 375
▪ vylúčenie výdavkových FO	17 938 726	4 410 720	4 875 792	5 075 792	10 925 113
zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	10 960 229	-572 463	1 984 174	3 319 062	-1 215 833
▪ zmena stavu pohľadávok	-558 084	1 640 528	-4 014 043	-2 751 550	-1 499 923
▪ zmena stavu záväzkov	-11 519 837	2 537 413	-6 028 645	-6 059 745	-296 240
▪ iné zmeny	-1 524	324 422	-30 428	10 867	-12 150
Prebytok (+)/schodok (-) metodika EÚ	31 219 604	3 118 563	-16 646 352	-30 949 652	-22 213 095

Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu od roku 2010 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2018, očakávanej skutočnosti na rok 2018 a návrhu na rok 2019 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 1. Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu

Návrh príjmov viacročného rozpočtu v absolútnom vyjadrení v eurách a ich percentuálny podiel je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 3

v eur

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2019	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2020	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2021	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	222 964 812	100,0	248 200 544	100,0	266 413 152	100,0
daňové príjmy	121 265 467	54,4	130 765 678	52,7	140 288 190	52,7
nedaňové príjmy	14 274 740	6,4	14 258 400	5,7	14 258 400	5,4
granty a transfery	87 424 605	39,2	103 176 466	41,6	111 866 562	42,0
Bežné príjmy	212 369 729	100	229 816 368	100	244 440 302	100
daňové príjmy	121 265 467	57,1	130 765 678	56,9	140 288 190	57,4
nedaňové príjmy	14 264 740	6,7	14 248 400	6,2	14 248 400	5,8
granty a transfery	76 839 522	36,2	84 802 290	36,9	89 903 712	36,8
Kapitálové príjmy	10 595 083	100	18 384 176	100	21 972 850	100
daňové príjmy		0,0		0,0		0,0
nedaňové príjmy	10 000	0,1	10 000	0,1	10 000	0,0
granty a transfery	10 585 083	99,9	18 374 176	99,9	21 962 850	100,0

Návrh výdavkov viacročného rozpočtu v absolútnom vyjadrení v eurách a ich percentuálny podiel je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 4

v eur

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2019	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2020	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2021	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	243 962 074	100,0	250 115 987	100,0	261 587 978	100,0
bežné výdavky	197 073 671	80,8	207 358 304	82,9	219 457 739	83,9
kapitálové výdavky	46 888 403	19,2	42 757 683	17,1	42 130 239	16,1

Prehľad rozpočtovaných finančných operácií návrhu viacročného rozpočtu v eurách je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 5

v eur

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2019	Návrh rozpočtu 2020	Návrh rozpočtu 2021
Príjmové finančné operácie	31 922 375	19 551 736	22 308 739
splátka z návratnej fin.výp.			
zostatok prostr. z predch.rokov	825 000	810 000	810 000
prevod prostriedkov z peňažných fondov	3 153 339	3 295 963	
prijaté úvery	16 022 702	15 445 773	21 498 739
prijaté úvery od zahraničnej fin. inštitúcie	11 921 334		
Výdavkové finančné operácie	10 925 113	17 636 293	27 133 913
poskytnutie návratnej fin.výpomoci			
účasť na majetku			
ostatné výdavkové fin. operácie	100	100	100
splácanie tuzemskej istiny úveru	9 114 276	15 825 456	23 448 076
splácanie zahraničnej fin. inštitúcií	1 810 737	1 810 737	3 685 737

3. Zhodnotenie príjmov návrhu rozpočtu

Bežné príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria daňové príjmy (podiel na výnose z dane z príjmov fyzických osôb), nedaňové príjmy (príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, administratívne a iné poplatky, úroky z vkladov a iné nedaňové príjmy), granty a transfery (dary, granty a transfery v rámci verejnej správy a prostriedky z EÚ a ŠR SR).

Kapitálové príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria nedaňové príjmy (príjem z predaja majetku) a granty a transfery (transfery v rámci verejnej správy, t.j. transfery zo ŠR SR na projekty z fondov EÚ a ŠR SR aj mimo spolufinancovania týchto projektov).

Bežné príjmy sú určené spravidla na financovanie bežných výdavkov. V prípade prebytku bežného rozpočtu je možné tieto výdavky použiť na financovanie schodku kapitálového rozpočtu alebo na úhradu návratných zdrojov financovania. V návrhu rozpočtu sa odhadujú bežné príjmy na rok 2019 v sume 212 369 729 eur, z toho vlastné príjmy v sume 135 530 207 eur a príjmy zo zdroja od iných subjektov (granty a transfery) v sume 76 839 522 eur.

Kapitálové príjmy sú používané na financovanie kapitálových výdavkov. V návrhu rozpočtu sú odhadované na rok 2019 v sume 10 595 083 eur, z toho vlastné príjmy v sume 10 000 eur a príjmy zo zdroja od iných subjektov (granty a transfery) v sume 10 585 083 eur.

Medziročný vývoj príjmov v eurách podľa schváleného rozpočtu na rok 2018, očakávanej skutočnosti za rok 2018 a návrhu rozpočtu na rok 2019 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 6

v eur

Názov ukazovateľa	Schválený rozpočet 2018	Podiel na príjmoch v %	Očakávaná skutočnosť 2018	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2019	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	213 571 402	100,0	218 377 524	100,0	222 964 812	100,0
daňové príjmy	107 695 895	50,4	110 186 385	50,5	121 265 467	54,4
nedaňové príjmy	13 873 162	6,5	13 964 675	6,4	14 274 740	6,4
granty a transfery	92 002 345	43,1	94 226 464	43,1	87 424 605	39,2
Bežné príjmy	194 080 507	100	198 750 529	100	212 369 729	100
daňové príjmy	107 695 895	55,5	110 186 385	55,4	121 265 467	57,1
nedaňové príjmy	13 823 162	7,1	13 914 675	7,0	14 264 740	6,7
granty a transfery	72 561 450	37,4	74 649 469	37,6	76 839 522	36,2
Kapitálové príjmy	19 490 895	100	19 626 995	100	10 595 083	100
daňové príjmy		0,0		0,0		0,0
nedaňové príjmy	50 000	0,3	50 000	0,3	10 000	0,1
granty a transfery	19 440 895	99,7	19 576 995	99,7	10 585 083	99,9

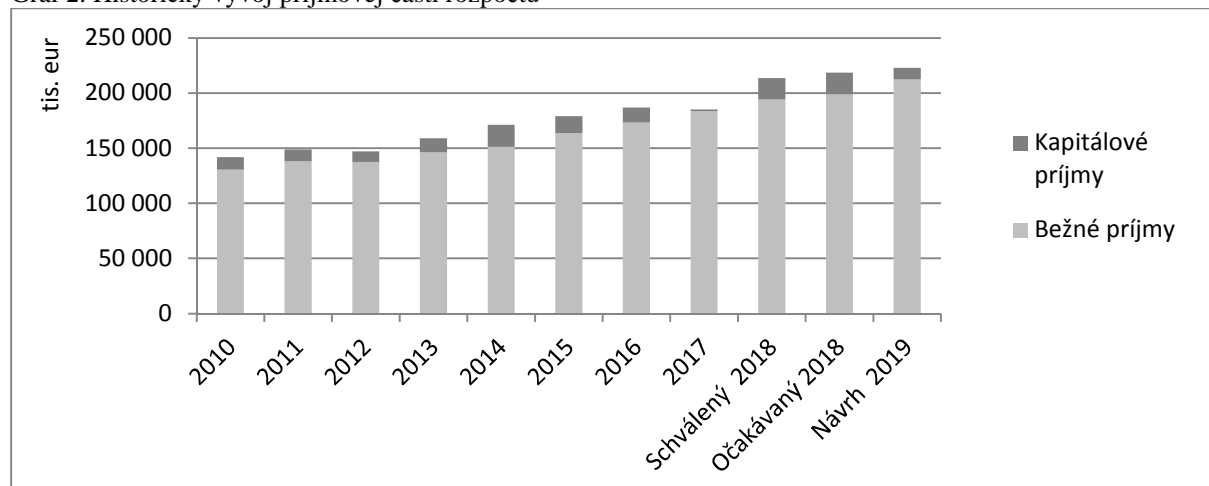
Najväčší podiel na bežných príjmoch majú daňové príjmy 57,1 %, za nimi nasledujú príjmy z grantov a transferov s podielom 36,2 % na bežných príjmoch, v tom 34,8 % - ný podiel tvoria transfery na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva.

Z kapitálových príjmov najväčší podiel tvoria granty a transfery 99,9 %, reprezentujúce prostriedky na spoločné projekty z fondov EÚ a ŠR SR.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že podiel jednotlivých druhov príjmov v bežnom a kapitálovom rozpočte je v porovnaní s rozpočtom na rok 2018 porovnateľný.

Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu od roku 2010 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2018, očakávanej skutočnosti na rok 2018 a návrhu na rok 2019 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 2. Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu

Daňové príjmy sú rozpočtované na rok 2019 v sume 121 265 467 eur. Vo vzťahu ku skutočnosti roku 2017 predstavuje návrh zvýšenie o 19,05 % a vo vzťahu ku očakávanej skutočnosti roku 2018 zvýšenie o 10,05 %. Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021 sa očakávajú daňové príjmy v roku 2019 pre VÚC v sume 933 940 tis. eur, čo v porovnaní s vykázanou skutočnosťou v roku 2017 predstavuje rast o 21,1 % a s očakávanou skutočnosťou roka 2018 rast o 9,3 %.

Naplnenie prognóz daňových príjmov závisí od makroekonomického vývoja, najmä dodržanie rastu ekonomiky v roku 2019 na úrovni 4,5 %. Pozitívny vplyv najmä na výber DPFO zo závislej činnosti by malo priniesť prognózované znižovanie miery nezamestnanosti (na rok 2019 v hodnote 6,4 %), zvýšenie priemernej nominálnej mzdy v roku 2019 o 6,3 %, čo bude výrazne ovplyvnené valorizáciou platov zamestnancov vo verejnej a štátnej službe na rok 2019 o 10 %. Daňové prognózy MF SR sú hodnotené Výborom pre daňové prognózy ako realistické.

Vzhľadom na vyššie uvedené nepredpokladám významné riziko nenaplnenia očakávaných vyšších daňových príjmov (podiel na výnose DPFO).

Nedaňové príjmy sú rozpočtované na rok 2019 v sume 14 274 740 eur (z toho 10 000 eur kapitálové nedaňové príjmy), t.j. o sumu 310 065 eur viac oproti očakávanej skutočnosti v roku 2018.

Bežné nedaňové príjmy sú rozpočtované v sume 14 264 740 eur, oproti očakávanej skutočnosti roka 2018 predstavuje nárast v sume 350 065 eur, nárast o 2,5 %.

Plnenie rozpočtu kapitálových nedaňových príjmov je závislé od úspešnosti predaja majetku, príjmy sú rozpočtované v sume 10 000 eur.

Nepredpokladám významné riziká neplnenia týchto príjmov. Nenaplnenie nedaňových príjmov nebude mať vplyv na vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia KSK, pretože v prípade nenaplnenia príjmov zo strany rozpočtových organizácií (príjmy budú mať rozpísané ako záväzný ukazovateľ) sú povinné v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v sume nenaplnených príjmov viazať výdavky.

Príjmy z grantov a transferov sú na rok 2019 rozpočtované v sume 87 424 605 eur, čo predstavuje zníženie oproti očakávanej skutočnosti roku 2018 o 7,22 %. Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021 sa očakávajú príjmy z grantov a transferov roku 2019 pre VÚC v sume 493 197 tis. eur, čo v porovnaní s očakávanou skutočnosťou v roku 2018 predstavuje nárast o 2,1 %. Vzhľadom na vývoj v predikcii návrhu rozpočtu verejnej správy je možné považovať odhad príjmov z grantov a transferov za mierne konzervatívny.

4. Zhodnotenie výdavkov návrhu rozpočtu

Bežné výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou tvoria výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania, poistné a príspevok do poisťovní, tovary a služby, bežné transfery. V rámci Úradu KSK (funkčná klasifikácia - oddiel 0.1.1.1.7.) sú v bežných výdavkoch zahrnuté aj výdavky na splácanie úrokov z prijatých úverov a na projekty z fondov EÚ a ŠR SR. Bežný rozpočet zahŕňa centrálnu rezervu v sume 700 000 eur na financovanie prípadných havárií a iných mimoriadnych a nepredvídaných udalostí.

Kapitálové výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou sú rozpočtované na úrovni hlavnej kategórie 700 Kapitálové výdavky.

Vývoj výdavkov v eurách podľa schváleného rozpočtu na rok 2018, očakávanej skutočnosti za rok 2018 a návrhu rozpočtu na rok 2019 a ich podiel na celkových výdavkoch je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 7

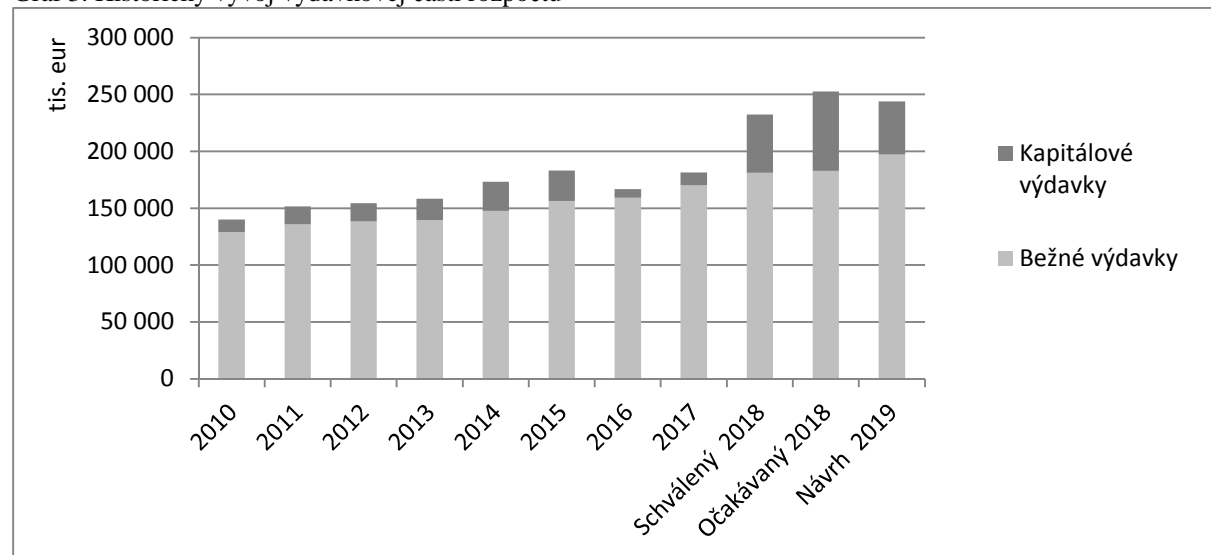
						v eur
Názov ukazovateľa	Schválený rozpočet 2018	Podiel na výdavkoch v %	Očakávaná skutočnosť 2018	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2019	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	232 201 928	100,0	252 646 238	100,0	243 962 074	100,0
bežné výdavky	181 096 877	78,0	182 724 824	72,3	197 073 671	80,8
kapitálové výdavky	51 105 051	22,0	69 921 414	27,7	46 888 403	19,2

Bežné výdavky predstavujú výdavky týkajúce sa prevádzky, vrátane osobných výdavkov. V roku 2019 sú navrhnuté v sume 197 073 671 eur a sú plne kryté bežnými príjmami. Podiel na celkových výdavkoch predstavuje 80,8 %.

Kapitálové výdavky reprezentujú výdavky na zabezpečenie jednoduchej a rozšírenej reprodukcie, t.j. výdavky na investície. V návrhu rozpočtu na rok 2019 sú rozpočtované v sume 46 888 403 eur a sú v podiele 22,6 % kryté z kapitálových príjmov. Ostatný podiel je krytý prebytkom bežného rozpočtu a príjmovými finančnými operáciami (použitie prostriedkov z predchádzajúcich rokov a vo významnej miere prijatie návratných zdrojov financovania). Na celkových výdavkoch ich podiel je na úrovni 19,2 %.

Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu od roku 2010 zo skutočných údajov záverečných účtov KSK, údajov schváleného rozpočtu na rok 2018, očakávanej skutočnosti za rok 2018 a návrhu na rok 2019 je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 3. Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu

Programový rozpočet rozdeľuje výdavky rozpočtu do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov a projektov. Je to transparentný systém, ktorý zdôrazňuje vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov. Programovú štruktúru rozpočtu Košického samosprávneho kraja tvoria programy, podprogramy a projekty.

Vývoj výdavkov programového rozpočtu v eurách a podiel výdavkov jednotlivých programov na celkových výdavkoch roka 2019 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 8

v eur

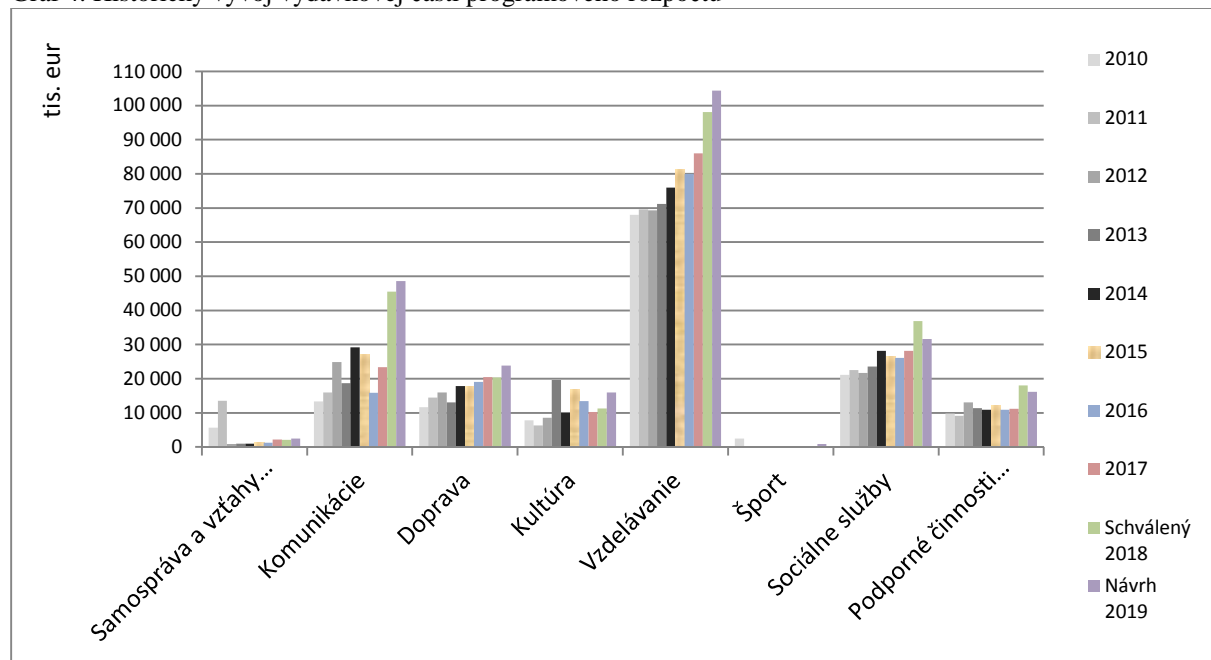
	Program	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Schválený rozpočet 2018	Návrh rozpočtu 2019	Podiel na celkových výdavkoch v %
1	Samospráva a vzťahy s verejnosťou	1 224 839	2 215 938	2 078 000	2 451 508	1,00
2	Komunikácie	15 924 737	23 348 148	45 477 895	48 588 426	19,92
3	Doprava	19 048 626	20 448 900	20 379 140	23 816 846	9,76
4	Kultúra	13 420 862	10 228 026	11 292 322	15 996 103	6,56
5	Vzdelávanie	80 020 270	85 965 892	98 117 786	104 407 219	42,80
6	Šport	0	0	0	900 000	0,37
7	Sociálne služby	26 144 648	28 160 231	36 844 800	31 625 785	12,96
8	Podporné činnosti programov KSK	10 884 099	11 179 514	18 011 985	16 176 187	6,63
	Spolu	166 668 081	181 546 649	232 201 928	243 962 074	100

Najvyšší podiel na výdavkoch rozpočtu má program 5. Vzdelávanie v hodnote 42,8 %. Nasleduje program 2. Komunikácie s podielom 19,92 % a 7. Sociálne služby s podielom 12,96 %.

Najvýznamnejšie zmeny podielov na výdavkoch rozpočtu z porovnania návrhu roku 2019 a návrhu rozpočtu 2018 boli identifikované v programoch:

- 4. Kultúra – zvýšenie o 1,7 p. b. z 4,86 % podielu na 6,56 % podiel,
- 7. Sociálne služby – zníženie o 2,91 p. b. z 15,87 % podielu na 12,96 % podiel.

Graf 4. Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu

Poznámka: Pre porovnateľnosť údajov je nutné brať do úvahy zmenu v metodike vykazovania. Program Samospráva a vzťahy s verejnosťou v rokoch 2009 až 2011 bol rozpočtovaný pod názvom Samospráva a európske vzťahy. Okrem výdavkov na činnosť zastupiteľstva, cestovný ruch, propagáciu a vzťah s verejnosťou a SORO obsahoval aj výdavky na projekty EÚ fondov, ktoré od roku 2012 sú rozpočtované ako samostatné podprogramy v jednotlivých programoch.

Pozitívne hodnotím zapracovanie niektorých pripomienok a odporúčaní uvedených v stanovisku hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja k Návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2018 – 2020, a to zatriedenie výdavkov súvisiacich s výstavbou športovísk do programu 6. Šport a vykazovanie limitu kapitálových výdavkov ako záväzného ukazovateľa (v zmysle zásad tvorby rozpočtu KSK) aspoň v textovej časti rozpočtu v konkretizovanej forme a nie všeobecne „Nákup strojov, zariadení“.

Opätovne zotrvávam na pripomienkach a odporúčaníach navrhnutých v stanoviskách hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja k návrhom rozpočtov Košického samosprávneho kraja v minulosti, najmä

- Z dôvodu konzistentnosti značenia medzi textovou a tabuľkovou časťou a najmä reálneho označenia kódu odporúčam do budúcnosti značenie podľa reálneho značenia používaného v procese rozpočtovania a sledovania skutočného plnenia programového rozpočtu, t.j. hierarchické usporiadanie programovej štruktúry, kde sa programy označujú jednomiestnym kódom, podprogramy dvojmiestnym kódom, a prvky, resp. projekty trojmiestnym kódom.
- Opodstatnenosť rozpočtovania v rámci hierarchickej štruktúry programového rozpočtovania jednej a jedinej organizácie v rámci podprogramu 5.8 Školy v prírode. V rámci analýz racionalizácie siete škôl, odporúčam zaoberať sa uvedenou školou v prírode.

5. Zhodnotenie finančných operácií

Súčasťou návrhu rozpočtu sú finančné operácie, prostredníctvom ktorých sa v súlade s § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Finančné operácie sú na rok 2019 rozpočtované v príjmovej časti v sume 31 922 375 eur a výdavkovej časti v sume 10 925 113 eur. Vzájomné medziročné porovnanie finančných operácií nemá vypovedaciu schopnosť, pretože ide o nepravidelné príjmové a výdavkové operácie.

Návrh rozpočtu predpokladá príjem úveru na financovanie realizovaných investičných projektov z fondov EÚ a ŠR SR v sume 16 022 702 eur, úveru od EIB v sume 11 921 334 eur, spolu príjem úverov v sume 27 944 036 eur, prevod prostriedkov z peňažných fondov v sume 3 153 339 eur a zostatok prostriedkov predchádzajúceho roka na zapojenie do rozpočtu v sume 825 000 eur.

Vo výdavkových finančných operáciách je navrhovaná splátka istiny úveru od Európskej investičnej banky v sume 1 810 737 eur a splátka istiny úveru na financovanie projektov z fondov EÚ v sume 9 114 276 eur. V ostatných výdavkových finančných operáciách sú v nevýznamnej čiastke rozpočtované kurzové rozdiely v sume 100 eur.

Posudzovanie stavu zadlženosti pred prijatím návratného zdroja financovania bolo posledný krát realizované k 06.06.2016, kedy bolo predkladané stanovisko hlavného kontrolóra pre účely dodržania podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania – čerpanie úveru od Slovenskej sporiteľne, a.s., Bratislava.

Okrem posudzovania stavu zadlženosti pred prijatím návratných zdrojov financovania, kde ukazovateľ zadlženosti vychádza z projekcie predpokladaného čerpania, je realizovaný výpočet stavu a vývoja dlhu na mesačnej báze z údajov mesačných priebežných účtovných závierok a je zverejňovaný za každý mesiac na webovom sídle KSK (v časti Samospráva / Kontrola / Monitoring dlhu).

Stav ukazovateľa zadĺženosti podľa pravidiel ustanovených v § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je ku októbru 2018 na úrovni 17,75 % z bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a stav celkovej zadĺženosti (vrátane iných dlhodobých záväzkov) je 17,92 %.

Úverová rezerva podľa skutočnosti k októbru 2018 predstavuje cca 79 413 tis. eur pri plnení zákonného ukazovateľa 60 % (zadĺženosť podľa podmienok § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy). Pri plnení prísnejšieho ukazovateľa zadĺženosti, celkovej sumy dlhu k bežným príjmom rozpočtu na úrovni 50 %, vyžadovaného EIB, je úverová rezerva na úrovni cca 60 295 tis. eur.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že predpokladané čerpanie úveru od EIB (schválený zastupiteľstvom v júni 2016 v úverovom rámci do 30 mil. eur) bude spĺňať podmienky na jeho prijatie.

Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021, je na rok 2019 prognózovaný dlh verejnej správy na úrovni 47,3 % (v zmysle ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sankčné pásmo je na rok 2019 v hodnote 48%) a na nasledujúce rozpočtové roky je prognózovaný ukazovateľ v klesajúcom trende, pričom aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch by mal byť dlh verejnej správy pod sankčným pásmom. V roku 2020 pod sankčným pásmom 47 % (prognózovaná hodnota 46 %), v roku 2021 pod sankčným pásmom 46 % (prognózovaná hodnota 44,8 %).

Nepredpokladám významné riziká udržania ukazovateľa dlhu verejnej správy v roku 2019 na prognózovanej úrovni, a tým ani riziko prekročenia limitu 53 % (poznámka: prechodné ustanovenia 55 % - 2 %) a spustenia dlhovej brzdy v podobe obmedzenia samosprávy pri zostavovaní rozpočtu na rok 2020 (obmedzenia rozpočtovania výšky výdavkov).

6. Súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu

Podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je predkladaný návrh rozpočtu na roky 2019 – 2021 zostavený na obdobie troch rozpočtových rokov.

Súčasťou viacročného rozpočtu je rozpočet na rok 2019, ktorý je zostavený na obdobie jedného rozpočtového roka a je zhodný s kalendárnym rokom.

V zmysle čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok (2018), údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka (2018) a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky (2016 a 2017) v časti bežných príjmov, kapitálových príjmov, finančných operácií a bežných a kapitálových výdavkov v štruktúre podľa funkčnej klasifikácie.

Návrh rozpočtu obsahuje programy vyššieho územného celku, t.j. výdavky rozpočtu sú rozpísané na konkrétne programy v súlade s § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Oproti predchádzajúcemu rozpočtovému roku 2018 dochádza k zmene v rámci štruktúry programového rozpočtu, a to v programe 2. Komunikácie sa vytvára nový podprogram 2.2. Cyklistická mobilita, a rozpočtujú sa výdavky na 5 projektov zatriedených v programe 6. Šport, podprograme 6.1. Šport a školská telesná výchova.

V súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa návrh rozpočtu vnútorne člení na bežný rozpočet, na kapitálový rozpočet a na finančné operácie.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu a pri členení príjmov, výdavkov a finančných operácií bola dodržaná platná rozpočtová klasifikácia ustanovená Ministerstvom financií Slovenskej republiky (opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a podľa § 10 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa predkladá v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2019 podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (len bežný rozpočet a kapitálový rozpočet) je zostavený ako schodkový v sume 20 997 262 eur. Bežný rozpočet roku 2019 je navrhnutý ako prebytkový v sume 15 296 058 eur a obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky. Bežný rozpočet zahŕňa aj centrálnu rezervu v sume 700 000 eur na financovanie prípadných mimoriadnych a nepredvídateľných výdavkov na havárie a na iné neočakávané nutné výdavky. Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový v sume 36 293 320 eur. Obsahuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky.

Schodok kapitálového rozpočtu je plne krytý prijatými návratnými zdrojmi financovania (úvery), prostriedkami predchádzajúceho rozpočtového roka, prostriedkami peňažných fondov a prebytkom bežného rozpočtu v súlade s § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Celkový rozpočet obsahujúci bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, vrátane finančných operácií, sa navrhuje ako vyrovnaný. Príjmy rozpočtu vrátane príjmových finančných operácií, ako aj výdavky rozpočtu vrátane výdavkových finančných operácií sa navrhujú v sume 254 887 187 eur.

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2018, zostavený podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010), je schodkový v sume 22 213 095 eur.

Miera podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu stanovená výberom z ekonomickej klasifikácie na úrovni jednotlivých rozpočtovaných odvetví (funkčná klasifikácia), rozpočtovanie výdavkov na programy, podprogramy, prvky, projekty, zámery, ciele a merateľné ukazovatele sú určené v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK, schválených Zastupiteľstvom KSK uznesením č. 15/2010 (ďalej „zásady tvorby rozpočtu KSK“).

Pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky (Úrad KSK, Spoločné financovanie a Správa majetku KSK), 04.5 Doprava, 08.2 Kultúrne služby, 09. Vzdelávanie, 10. Sociálne zabezpečenie je návrh rozpočtu zostavený v štruktúre a na úrovni výberu ekonomickej klasifikácie určenej v zásadách tvorby rozpočtu KSK.

V návrhu rozpočtu sú výdavky rozpísané na 8 programov, 33 podprogramov, 5 projektov, vrátane stanovenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov podľa zásad tvorby rozpočtu KSK.

V rámci programového rozpočtovania v jednotlivých programoch a podprogramoch sú definované ciele a stanovené merateľné ukazovatele (merateľný ukazovateľ výstupu a merateľný ukazovateľ výsledku). Zdokonaľovanie tvorby programového rozpočtu z pohľadu jeho implementácie do rozpočtového procesu verejnej správy je procesom dlhodobým, a preto odporúčania, najmä pri formulovaní zámerov, cieľov a konkretizovania merateľných ukazovateľov, sú stále aktuálne.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje záväzné ukazovatele rozpočtu určené podľa zásad tvorby rozpočtu KSK, a to:

- Príjem rozpočtu (vrátane príjmových finančných operácií) – rozpočtovaný na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 2 Bežné príjmy, prílohe č. 3 Kapitálové príjmy a prílohe č. 4 Finančné operácie.
- Limit výdavkov (vrátane výdavkových finančných operácií) – rozpočtovaný pre všetky odvetvia na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 5 Bežné výdavky, prílohe č. 6 Kapitálové výdavky a prílohe č. 4 Finančné operácie. Bežné výdavky rozpočtované pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky, 08.2 Kultúrne služby, 10. Sociálne zabezpečenie na úroveň kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie 610 Mzdy, platy, služobné príjmy ... sú v návrhu rozpočtu uvedené v prílohe č. 10 Rozpis rozpočtu bežných výdavkov na rok 2019 v programoch Samospráva a vzťahy s verejnosťou, Podporné činnosti programov KSK a v podprograme Metodika preneseného výkonu štátnej správy pre odvetvie 01.1.1.7 Vyššie územné celky, v prílohe č. 14 Rozpis rozpočtu bežných výdavkov na rok 2019 v programe Kultúra pre 08.2 Kultúrne služby a v prílohe č. 19 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2019 v programe Sociálne služby pre odvetvie 10. Sociálne zabezpečenie.
- Limit výdavkov na jednotlivé investičné akcie – rozpočtované v tabuľkovej časti a textovej časti návrhu rozpočtu. V tabuľkovej časti návrhu rozpočtu je limit výdavkov na investície financované z projektov EÚ a ŠR SR uvedený v prílohe č. 9 Kapitálové výdavky na projekty z fondov EÚ a ŠR na rok 2019 v programoch Komunikácie, Kultúra, Vzdelávanie, Sociálne služby a Podporné činnosti programov KSK, limit výdavkov na investície financované z ďalších zdrojov je uvedený v prílohe č. 11 Rozpis rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2019 v programe Podporné činnosti programov KSK, v prílohe č. 13. Rozpis rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2019 v programe Komunikácie, v prílohe č. 15. Rozpis rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2019 v programe Kultúra, v prílohe č. 18. Rozpis rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2019 v programoch Vzdelávanie a Šport, v prílohe č. 20. Rozpis rozpočtu kapitálových výdavkov na rok 2019 v programe Sociálne služby.
- Limit výdavkov rozpočtu KSK na jednotlivé programy – rozpočtovaný záväzne na jednotlivé programy a nezáväzne na podprogramy, je uvedený v prílohe č. 7 Bežné a kapitálové výdavky KSK v programoch.

Na základe vyššie uvedeného konštatujem, že návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2019 - 2021 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, § 9 a 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

Pozitívne hodnotím, rovnako ako v prípade akceptovania navrhnutých odporúčaní vo výdavkovej časti návrhu rozpočtu (uvedené v časti 4. Zhodnotenie výdavkov návrhu rozpočtu), zapracovanie odporúčania prezentovania jednotlivých investičných akcií v tabuľkovej forme, resp. v tabuľkovej časti rozpočtu, nakoľko limit výdavkov rozpočtu KSK na jednotlivé investičné akcie je v zmysle zásad tvorby rozpočtu KSK záväzným ukazovateľom.

7. Zverejnenie návrhu rozpočtu

Dňa 30.11.2018 bol návrh rozpočtu v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v platnom znení zverejnený, čím bola dodržaná povinnosť, aby návrh rozpočtu samosprávneho kraja bol verejne prístupný pred jeho schválením najmenej 15 dní.

Návrh rozpočtu bol v súlade s časťou 1 písm. a) ods. 16 zásad tvorby rozpočtu KSK zverejnený vyvesením na úradnej tabuli, ktorá je umiestnená v sídle Úradu KSK, Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice a na webovom sídle Košického samosprávneho kraja.

8. Záver

Stanovisko hlavného kontrolóra KSK k rozpočtu na roky 2019 - 2021 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami tvorby rozpočtu KSK, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov.

Keďže vývoj na trhu práce a rast nominálnej aj reálnej mzdy je pozitívny, pričom sa predpokladá rast priemernej nominálnej mzdy v národnom hospodárstve na rok 2019 na úrovni 6,3 %, čo je významne ovplyvnené aj zvýšením tarifných plátov v štátnej a verejnej službe (priemerný rast 10 %), nepredpokladám významné riziko neplnenia navrhovaných daňových príjmov (podiel na dani z príjmu fyzických osôb - DPFO) na rok 2019. Prognóza daňových príjmov v návrhu rozpočtu verejnej správy bola Výberom pre daňové prognózy hodnotená ako realistická. Negatívny vplyv na výnos DPFO z možnej legislatívnej zmeny (zvýšenie daňového bonusu na dieťa) je v návrhu rozpočtu KSK v príjmovej časti – daňových príjmoch zohľadnený. Vzhľadom na predikciu vývoja predmetnej dane podľa návrhu rozpočtu verejnej správy a vyššie uvedeného je návrh predmetnej položky v návrhu rozpočtu KSK realistický.

Nepredpokladám významné riziká udržania ukazovateľa dlhu verejnej správy v roku 2019 na prognózovanej úrovni 47,3 % (prognóza MF SR v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021), a tým ani riziko prekročenia limitu 53 % a spustenia dlhovej brzdy limitovaním výdavkov maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roku.

Vzhľadom na vývoj zadlženosti KSK, sledovaný na mesačnej báze a zverejňovaný na webovom sídle KSK (Samospráva/Kontrola/Monitoring dlhu) možno konštatovať, že predpokladané čerpanie úveru od EIB (schválený zastupiteľstvom v júni 2016 v úverovom rámci do 30 mil. eur) bude spĺňať podmienky na jeho prijatie podľa § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Úverová rezerva podľa skutočností k októbru 2018 predstavuje cca 79 413 tis. eur pri plnení zákonného ukazovateľa 60 % a cca 60 295 tis. eur pri plnení prísnejšieho ukazovateľa zadlženosti na úrovni 50 % (celkové zadlženie).

Pozitívne hodnotím zapracovanie niektorých pripomienok a odporúčaní uvedených v stanoviskách hlavného kontrolóra k návrhom rozpočtu Košického samosprávneho kraja minulých rokov, najmä zatriedenie výdavkov súvisiacich s výstavbou športovísk do programu 6. Šport, vykazovanie limitu kapitálových výdavkov na stoje a zariadenia ako záväzného ukazovateľa v konkretizovanej forme a prezentovanie jednotlivých investičných akcií v tabuľkovej forme (v tabuľkovej časti rozpočtu).

Keďže implementácia programového rozpočtovania je dlhodobým procesom, je nutné tento systém neustále zdokonaľovať, a preto odporúčania, najmä pri formulovaní zámerov, cieľov a konkretizovania merateľných ukazovateľov, sú stále aktuálne.

Zotrvávam aj na odporúčaní z minulosti vo veci značenia programov, podprogramov a projektov kódom hierarchického usporiadania v dodržaní počtu miest príslušného kódu.

Posúdením návrhu rozpočtu, jeho štruktúry, miery podrobnosti spracovania a rozpisania výdavkov na programy konštatujem, že návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2019 - 2021 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

Predkladaný návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2019 - 2021

odporúčam schváliť.

V Košiciach dňa 03.12.2018

Ing. Ľubomír Hudák
hlavný kontrolór